

TABİİ AFETLERDEN ZARAR GÖREN ÇİFTÇİLERE YAPILACAK YARDIMLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 5/7/2006 **No : 2006/10857**
Dayandığı Kanunun Tarihi : 20/6/1977 **No : 2090**
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 27/8/2006 **No : 26272**
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 **Cilt : 44**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yangın, yer sarsıntısı, toprak kayması, fırtına, taşkın, sel, don, dolu, kuraklık, haşere ve hastalık gibi nedenlerle tarımsal ürünleri, canlı-cansız üretim araçları ve tesisleri zarar gören veya yok olan, bu yüzden çalışma ve üretme imkânları önemli ölçüde bozulan çiftçilere, çiftçilerin kurmuş olduğu tarımsal amaçlı üretim kooperatiflerine, Devlet tarafından yapılması gerekli yardımlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar⁽¹⁾

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Afet tertibi: Bakanlık analitik bütçe sisteminde, Hane Halkına Yapılan Transferler tertibindeki, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere yapılacak yardımlar bölümüne konulan ödeneği,
- b) Bakan: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanını,⁽¹⁾
- c) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,⁽¹⁾
- ç) Banka: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketini,
- d) Çiftçi: Bitkisel ve hayvansal üretimle uğraşan gerçek kişiyi,⁽¹⁾
- e) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlüğünü,
- f) İlçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe müdürlüğünü,⁽¹⁾
- g) Kanun: 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunu,
- ğ) Kooperatif: Tarımsal amaçlı üretim kooperatiflerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Devlet Yardımı

Yardımanın şekli

MADDE 4 – (1) Yapılacak Devlet yardımları;

- a) Kredi açma,
- b) Karşılıksız tohum, fide, fidan ve canlı hayvan veya para verme,
- c) İhtisas ve teknik bilgi isteyen konularda ilgili kuruluş uzmanlarınca yapılacak her türlü teknik yardımda bulunma,
- ç) Yapılacak veya onarılacak tesislerin maliyetlerine katılma, şekillerinden biri ile olur.

Yardımanın şartları

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan yardımlardan, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmamış üreticiler yararlanamaz.

(1) Bakanlar Kurulunun 6/6/2012 tarihli ve 2012/3309 sayılı Kararı Eki Yönetmeliğin 1 inci maddesi ile bu maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alan "Tarım ve Köyişleri" ibareleri "Gıda, Tarım ve Hayvancılık" olarak değiştirilmiştir.

(2) Yardımdan yararlanılabilmesi için, çiftçi veya çiftçilerin birlikte kurdukları kooperatifler aşağıdaki şartları haiz olmalıdır:

a) Tarımsal ürünlerinin, canlı-cansız üretim araçları ve tesisleri dahil tüm tarımsal varlığının toplam parasal değerinin en az %40 ve daha fazla oranda zarar görmesi ile birlikte;

1) Çiftçinin veya çiftçilerin birlikte kurdukları kooperatiflerin bu zararı diğer tarım ve tarım dışı gelirleri ile karşılayacak gücünün bulunmaması,

2) Kredi veren banka, kooperatif ve benzeri kuruluşlardan zararlarını karşılayacak borç ve tazminat alma imkânlarının bulunmaması,

3) Zarar ve ziyanlarının herhangi bir suretle karşılanmamış olması,

b) Tarımsal ürünlerinin, canlı-cansız üretim araçları ve tesislerinin %40'dan daha az zarar görmesi ile birlikte;

1) Kredi alma imkânı bulunmaması,

2) Tarım dışı gelirin yeterli bulunmaması dolayısıyla, tarımsal faaliyetlerini devam ettiremeyecek ve geçimini sağlayamayacak kadar muhtaç olması,

(3) İkinci fıkranın (a) veya (b) bentlerindeki şartları taşıyan yardıma muhtaç çiftçi ailesinin, bu Yönetmelikte yer alan yardımlardan yararlanabilmesi için, yıllık gelir toplamının, her yıl Bakanlar Kurulunca açıklanan 16 yaş ve üzeri asgari ücret brütünün yıllık toplamının üç katına tekabül eden miktar veya altında olması gereklidir.

(4) Çiftçi, hem kooperatif üyesi hem de gerçek kişi olması halinde, kooperatif kanalıyla veya gerçek kişi olarak ancak bir yardımdan yararlanabilir.

Yardımanın sırası

MADDE 6 – (1) Afet tertibine aktarılan ödenek imkânları çerçevesinde, zarar gören üreticilere, il hasar tespit komisyon kararlarının tarih sırasına göre yardım yapılır.

Tesis maliyetine katılım yardımı

MADDE 7 – (1) Tesis maliyetine katılım yardımı; sadece çiftçilerin birlikte ve müşterek olarak kullandıkları ve yararlandıkları araç ve tesisler için, araç ve tesisin onarılması veya yenisinin sağlanmasına katılım payı olarak yapılır. Tesisin onarılması veya yenisinin sağlanmasına katılım payı, zarar gören tesise emsal tesis bedeli üzerinden hazırlanan proje tutarının %70'ini geçemez.

Yardımanın oranı

MADDE 8 – (1) Kanunda tanımlanan afetlerden zarar gören çiftçilerin zarar oranlarının %70'i oranında yardım yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hasar Tespit Komisyonları, Görevleri ve Sorumlulukları

Hasar tespit komisyonları

MADDE 9 – (1) Tabii afetlerden zarar gören çiftçi ve kooperatiflerin zarar ve ziyanlarının mahiyetini, hasar oranlarını, kredi kuruluşlarından kredi kullanıp kullanamayacağını, diğer varlık ve gelirlerini tespit etmek üzere il ve ilçelerde hasar tespit komisyonları kurulur.

a) İl hasar tespit komisyonu: vali veya adına görevlendireceği yardımcısının başkanlığında, defterdar, il müdürü, il müdürlüğü koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü, banka müdürü ve ziraat odası başkanı veya yetkili kılacakları birer temsilciden teşekkül eder.⁽¹⁾

(1) Bakanlar Kurulunun 6/6/2012 tarihli ve 2012/3309 sayılı Kararı Eki Yönetmeliğin 2 nci maddesi ile bu bentte yer alan "destekleme şube müdürü" ibaresi "koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü" şeklinde değiştirilmiştir.

b) İlçe hasar tespit komisyonu: kaymakam veya adına görevlendirilen vekilinin başkanlığında, ilçe müdürü, ilçe müdürlüğünde görevli teknik personel veya sağlık personeli, mal müdürü, banka müdürü, ziraat odası başkanı veya yetkili kılacakları birer temsilci ile ilgili muhtarlar ve belediye teşkilatı olan yerlerde çiftçi mallarını koruma başkanından teşekkül eder.

(2) Komisyon kararları oybirliği ile alınır.

(3) Komisyon başkanları, lüzumlu görülmesi halinde konuyla ilgili diğer kurum ve kuruluş temsilcilerini komisyon toplantılarına çağırabilir.

Hasar tespit işlemleri

MADDE 10 – (1) Kanunda tanımlanan afetlerden herhangi birinin meydana gelmesi halinde, zarar gören çiftçi veya ilgili muhtar tarafından, özel durumlar hariç, en geç bir hafta içerisinde mahallin mülki amirliğine dilekçe ile başvuru yapılır.

(2) Bu başvuru üzerine hasar tespit komisyonu başkanı derhal komisyonu toplayarak, hasarın yerinde tespit edilmesini sağlayacak sürede, tabii afetin meydana geldiği mahale gidilecek günü tespit eder ve tabii afetten zarar gören çiftçi veya temsilcisi ile ilgili muhtarın, tespit edilen tarihte mahallinde bulunması gerekliliği en kısa zamanda ilgili muhtarlıklara duyurulur.

(3) Hasar tespit komisyonları aşağıdaki tespitleri yapar:

a) Tarımsal varlık ile zarar gören varlığın tespitinde;

1) Çiftçinin adı ve soyadı,

2) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası,

3) Tabii afetten zarar gören çiftçinin bağlı bulunduğu il, ilçe, bucak, belde ve köyü,

4) Gün, ay ve yıl olarak tabii afetin meydana geldiği tarih,

5) Tabii afetin nevi,

6) Ürünlerin dekar olarak alanları, çeşitleri ve parasal değeri,

7) Hayvan varlığının cinsi, sayısı ve parasal değeri,

8) Tarımsal amaçlı üretim araçları ve tesisleri ile bunların parasal değerleri,

çetvellerde yer alır.

b) Diğer gelirlerin tespitinde:

1) Hasar tespiti sırasında zarar gören çiftçinin, sosyal güvenlik kurumlarından maaşı, ticari geliri ve kira gelirleri gibi diğer gelirleri konusunda beyanı ile ilgili belgeler alınır.

2) Tarımsal varlıklarındaki zarar oranı % 40'ın üzerinde olan çiftçiler, genel zarar oranının belirlenmesi amacı ile diğer gelirleri ile ilgili belgeleri komisyonun belirleyeceği süre içerisinde komisyona ibraz ederler.

(4) Toprak kayması sonucunda, çiftçi mülkiyetindeki toprağın tekrar tarımsal amaçla kullanılamayacağının tespiti halinde, arazi değeri tarımsal varlığa dahil edilir.

(5) Yangın afeti sadece doğal nedenlerden kaynaklanıyorsa bu Yönetmelik kapsamında değerlendirilir.

İlçe hasar tespit komisyonunun görevleri

MADDE 11 – (1) İlçe hasar tespit komisyonu, arazide yaptığı hasar tespit çalışmaları sonucunda hazırladığı hasar tespit listesinin, ilgili köy veya mahalle muhtarlıklarında askıya çıkarılarak on gün süre ile ilan edilmesini sağlar. Askıya çıkarılma ve askıdan indirilme saat ve tarih belirtilmek suretiyle tutanakla tespit edilir. Tutanak muhtar veya bir aza tarafından imzalanır.

(2) Bu süre içerisinde; çiftçiler hasar tespit komisyonu tarafından hazırlanan listelere gerekçeli olarak itiraz edebilirler. Komisyon itiraz dilekçelerini inceleyerek, gerek gördüğü takdirde mahallinde dilekçe sahibinin de katılımıyla tespitte bulunur. Söz konusu sürenin bitiminden sonra yapılan itirazlar değerlendirilmez.

(3) Yapılan hasar tespitleri neticesinde ek-1’de yer alan cetvel iki nüsha olarak tanzim edilip ilgililerce imzalanır.

(4) Çiftçi bazında tanzim edilen ek-1’deki cetvellere göre, ilçe toplamının yer aldığı ek-2’deki cetvel ile % 40 ve üzeri zarar görüp, 5 inci maddenin ikinci fıkrasındaki şartları haiz olan çiftçiler için düzenlenen ek-3’de yer alan cetvel iki nüsha tanzim edilerek komisyon üyelerince imzalanır.

(5) Çiftçilerin durumları değerlendirildikten sonra ek-1, ek-2 ve ek-3’de yer alan cetveller komisyon kararına bağlanır ve birer nüsha olarak il hasar tespit komisyonuna gönderilir.

İl hasar tespit komisyonunun görevleri

MADDE 12 – (1) İl hasar tespit komisyonu, ilçelerden gelen ilçe komisyon kararları ile hasar tespit cetvellerini tetkik eder ve karara bağlayarak, ek-4 ve ek-5’de yer alan cetvelleri tanzim eder.

(2) İl hasar tespit komisyonu, afetin meydana geldiği tarihten itibaren en geç elli gün içinde komisyon kararını, ek-4’de yer alan cetvel ile ilçe bazında hazırlanmış ek-5’de yer alan cetvelin birer nüshasını Bakanlığa gönderir.

(3) Afetler ile ilgili çalışmaların yasal süresinin ertesi yıla sarkması halinde komisyon kararı, takip eden yılda öncelikle değerlendirilir.

Sorumluluklar

MADDE 13 – (1) Tabii afetten zarar gören çiftçilerin zararlarını, tarımsal varlıklarını, diğer gelirlerini tespit etmek ve Bakanlıktan yardım talebinde bulunmak komisyonların görevi olup, oluşan aksaklıklar ve yapılacak usulsüz ödemelerden komisyon üyeleri sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Devlet Yardımının Tahsisi ve Kullanılması

Devlet yardımının kaynağı

MADDE 14 – (1) Kanun gereğince, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere yapılacak yardım ve harcamalar, bu amaçla Bakanlık bütçesine konulacak ödeneklerle sınırlı olacak şekilde karşılanır.

Devlet yardımının kullanılması

MADDE 15 – (1) Tahsis edilen yardım, il hasar tespit komisyonlarınca daha önceden hazırlanan cetvellere istinaden komisyon kararlarındaki talebe göre kullanılır.

Devlet yardımının tahsisi

MADDE 16 – (1) Devlet yardımının tahsisi aşağıdaki şekillerde yapılır:

a) Karşılıksız nakdi yardım; il hasar tespit komisyon kararı ile belirlenmiş, ödeme cetvellerindeki talepler, afet tertiplerine aktarılan ödenek imkanları çerçevesinde değerlendirilerek Bakan Olur’una bağlanır. Bakan Olur’una istinaden il müdürlüğüne gönderilen ödenek, il müdürlüğüne tabii afetten zarar gören çiftçilerin Bankada açtırmış oldukları hesaplarına yatırılmak üzere tahakkuka bağlanarak defterdarlık muhasebe müdürlüğüne gönderilir.

b) Karşılıksız ayni yardım; il hasar tespit komisyonlarının talep edilen ayni yardım tutarları, il müdürlükleri hesabına gönderilir. Ayni yardım talepleri yürürlükteki ihale mevzuatı çerçevesinde temin edilerek çiftçilere teslim edilir. Ancak, Bakanlıkça gerekli görüldüğü takdirde komisyon kararlarındaki ayni yardım talepleri nakdi yardım şeklinde karşılanabilir.

c) Kredi yardımı; il hasar tespit komisyonlarının kredi yardımı talep edilen çiftçilere kullanılır.

(2) Tabii afetlerden zarar gören çiftçilere kredi kullanılması, tahsil ve takip işlemleri ile ilgili olarak Bankaca yapılacak masrafların karşılanması için Bankaya hizmet komisyonu ödenir. Söz konusu komisyon oranının belirlenmesi, kullanılacak kredilerin Bankaya aktarım şekli, kredinin vadesi, faiz oranı, teminat ve tahsilatı ile ilgili konularda Hazine Müsteşarlığı ile Bakanlık arasında protokol yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Devlet Yardımının Durdurulması ve Geri Alınması

Nakdi yardımın durdurulması veya geri alınması

MADDE 17 – (1) Bakanlık merkez, il ve ilçe müdürlüklerince yapılan kontrollerde, hasar tespit komisyonlarının çiftçiye haksız ödeme yapıldığının tespit edilmesi halinde, çiftçiye tebligat yapılarak geri ödeme için bir ay süre verilir. Sürenin sonunda geri ödeme yapılmazsa, yapılan ve yapılmakta olan yardım durdurulur ve karşılıksız yardımlar genel hükümlere göre tahsil edilir.

Ayni yardımların durdurulması veya geri alınması

MADDE 18 – (1) Ayni olarak yapılan yardımın iki yıl içinde satılması, devredilmesi veya başka amaçla kullanıldığının komisyon tarafından tespiti halinde ayni yardıma el konulur. Ayni olarak yapılan yardımın mevcut olmaması halinde, bedelleri yardım yapılan kişiden tahsil edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Son hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 19 – (1) 25/9/1978 tarihli ve 7/16642 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme⁽¹⁾

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

(1) Bakanlar Kurulunun 6/6/2012 tarihli ve 2012/3309 sayılı Kararı Eki Yönetmeliğin 1 inci maddesi ile bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Tarım ve Köyşleri" ibaresi "Gıda, Tarım ve Hayvancılık" olarak değiştirilmiştir.